

Arta vorbește cu noi o miniserie de dragul artei

un proiect ASOCIAȚIA
CULTURALĂ
PATRIMONIU
PENTRU
VIITOR

partener didactic.ro
CANCELARIA NAȚIONALĂ
un proiect Intuitext

Episodul 13

Pilar – grupa de spaniolă

Guernica

Autor: Pablo Picasso (1881 - 1973)

1937

Tehnica: ulei pe pânză

Dimensiune tablou: 349.3 x 776.6 cm

Localizare: Museo Reina Sofía, Madrid

Pilar: Pentru data viitoare, construți câte o frază cu fiecare dintre verbele indicate în fișa de lucru. Atenție, ele cer modul subjonctiv.

Mihaela: Putem să folosim aceeași propoziție subordonată în fiecare frază?

P: Știu sigur că aveți mai multă imaginație. Nu uitați de concordanța timpurilor, în cazul în care vă aventurați cu altceva în afară de prezent în propoziția principală.

Andrei: Ne-ați dat soluția. Ce discutăm astăzi la cultură și civilizație?

P: Mulțumesc, Andrei, pentru introducere. Astăzi ne îndreptăm atenția către pictorul Pablo Picasso. Este renumit pentru talentul său în toată lumea. Pe lângă faptul că a revoluționat artele vizuale, a ținut cont și de aspecte politice și sociale în creația sa. Pentru a exemplifica acest lucru, am ales lucrarea *Guernica* pentru discuția de astăzi.

Cornelia: Nu este pictorul spaniol care picta totul în cuburi?

P: Este considerat unul dintre fondatorii curentului cubist, dar nu înseamnă că picta propriu-zis cu cuburi, ci simplifica compoziția la forme geometrice. A fost dat la o parte studiul după natură, în favoarea formei în sine. Dar această „simplificare” nu e chiar la îndemână. Chiar el a spus că i-a luat „patru ani să învețe să picteze ca Rafael, dar o viață să picteze ca un copil.”

Otilia: Nu înțeleg cum se măsoară talentul unor pictori?

P: Se întâmplă uneori ca o lucrare să îți trezească niște emoții puternice – idei, admirație, întrebări. Atunci când se întâmplă așa, autorul a reușit să transmită un mesaj, și-a îndeplinit bine misiunea. Și mai cred că dacă se întâmplă acest lucru unui grup mare de oameni, deja poate fi vorba de talent. E vorba despre cum e perceput de public. Un prieten de-al lui Picasso, pictor și el, a scris câteva poezii despre și pentru Picasso. Într-una dintre ele spune că Dumnezeu, cum se odihnea în cea de-a șaptea zi, a tresărit brusc, pentru că uitase că creeze ochii și mâna lui Picasso. E un exemplu de admirație.

A: *Guernica* nu este pictura aceea imensă de la Madrid?

P: Ba da, este o pictură de mari dimensiuni, e mai mare decât peretele din spatele vostru, și în lățime și în lungime. O puteți vedea acum și în imaginea proiectată. Lucrarea are o poveste și a apărut într-un context istoric zbuciumat. Pablo Picasso nu a plănuit să o creeze neapărat. Pe când trăia deja la Paris, a primit din partea Republicii spaniole o comandă de lucrare care să fie apoi expusă în Pavilionul Spaniol de la Expoziția de la Paris, din 1937. Expoziția internațională din acel an avea tema „Arte și tehnici în viața modernă”. Multe luni nici nu s-a apucat de lucru, se tot gândea ce lucrare să pregătească.

Victor: Ce se întâmpla la o astfel de expoziție?

P: Mai multe țări prezentau noi tehnologii, invenții, creații. De exemplu, Turnul Eiffel a fost prezentat la o astfel de expoziție universală. Revenind la Picasso, momentul decisiv pentru începerea picturii a fost bombardarea orașului Guernica din Țara Bascilor. Acest nefericit eveniment a avut loc în aprilie 1937, pe timpul Războiului Civil Spaniol (1936 - 1939).

V: Dar cine a bombardat orașul?

P: A fost un bombardament aerian al forțelor germane și italiene. Pablo Picasso nu a participat la acest eveniment, dar era la curent cu știrile și l-a mișcat un articol publicat la vremea respectivă în *The Times*. Așa că s-a apucat de lucru cu o viteză uimitoare. I-a luat aproximativ o lună să finalizeze lucrarea. A fost expusă abia la câteva săptămâni după deschiderea Expoziției. Zeci de schițe au stat la baza lucrării. Din fericire, etapele de lucru au fost documentate de o fotografă. Dora Maar a făcut un adevărat reportaj asupra evoluției lucrării.

A: Din imagine, cred că Picasso nu era deloc de acord cu războiul. Mi se pare că personajele sunt reprezentate într-un mod înfricoșător.

P: Așa este. Priviți cu atenție. Aceste personaje sunt așezate într-o cameră. E o fereastră pătrată în colțul din dreapta sus care ne indică acest lucru. Mai vedeți vreun indiciu?

O: Becul?

P: Da, și se pare că Picasso a vrut să pară că el este aprins. De aceea, părțile din centru sunt mai deschise la culoare, adică sunt mai luminate. Și cum vă spuneam la început, lucrarea transmite un mesaj. Ne avertizează asupra impactului negativ al unui război, despre efectele cruzimii, despre victime. Vi se pare convingător acest lucru prin intermediul lucrării?

O și A: Da!

A: Cred că sunt sugerate și niște strigăte de ajutor sau chiar de durere.

P: Așa este, din păcate. Fiind o pictură care pleacă de la un subiect istoric, artistul a ales forma de piramidă pentru „a așeza” compoziția lucrării. Multe lucrări cu subiect istoric au același tip de dispunere. În rest, abordarea este una originală. Minotaurul, jumătate om și jumătate taur, este un simbol pentru lupta dintre uman și bestial. Mai mult, în mod tradițional, forma capului unui taur este asociată cu forma geografică a Spaniei. Sub fereastră este o femeie care pare înghițită de flăcări. Cel mai înfricoșător mi se pare, însă, calul. El e un alt simbol al morții. Nasul și dinții lui formează ceva asemănător unui craniu. Acolo este cineva strivit pe loc.

C: Nu e nimic optimist aici?

P: Ba da. Picasso nu încheie povestea într-o notă total pesimistă. Observați la baza tabloului, chiar în primul plan, brațul care încă strânge o sabie frântă?

M: Da, observ. Este și o floare acolo?

P: Tocmai floarea este semnul de speranță și regenerare.

A: Oare cum ar fi arătat această pictură în culoare?

P: A existat un plan al lui Picasso pentru asta. Dar eu cred că tocmai lipsa culorii ne permite să apreciem și să „citim” mesajul picturii mai bine. Mai voiam să vă spun despre lucrare că, imediat după ce s-a încheiat expoziția de la Paris, a călătorit pentru a fi văzută de cât mai mulți oameni. Când a fost la New York, a fost vandalizată cu un spray, dar s-a intervenit rapid și s-a putut repara. Abia în 1981, lucrarea s-a întors în Spania. Iar din 1992 locuiește la Muzeul Reina Sofía.

C: O să o vedem în realitate în excursie?

P: Acesta este și planul meu.

Timp de reflecție

1. Privind imaginea, de ce crezi că mâinile și chipurile personajelor sunt mai mari în raport cu restul corpului?
2. Câte personaje poți număra în total în imagine?
3. Înainte de *Guernica*, Picasso a trecut prin mai multe etape creative. Două dintre sunt numite „albastră” și „roz”. Folosind internetul, află ordinea lor cronologică și alege câteva lucrări preferate.